

Konsekvenser för Göteborg Energi Nät AB rörande regeringens förslag om överrullning av underintäkter från intäktsramsperioden 2012-2015

Syfte

Syftet med denna information är att övergripande beskriva konsekvenserna för Göteborg Energi Nät AB (Bolaget) gällande regeringens förslag om överrullning av underintäkter från 2012-2015 (RP1) till 2020-2023 (RP3) respektive 2024-2027 (RP4). Alla detaljer i regeringens förslag är inte fastställda och det har inte funnits tid att göra en komplett analys vare sig på det juridiska eller ekonomiska området varför vissa antaganden och förenklingar gjorts.

Bakgrund och förslaget

I mitten av februari 2019 fastställde Kammarrätten genom dom att de elnätsföretag som inte utnyttjade hela sin intäktsram under RP1 skulle ha rätt att utnyttja det kvarvarande beloppet (den så kallade underintäkten) även under RP3. Energimarknadsinspektionen (Ei) valde att inte överklaga domslutet till Högsta förvaltningsdomstolen varför domslutet har vunnit laga kraft.

I början av april 2019 skickade regeringen ut en promemoria innehållande ett förslag till att komplettera ellagen med en ny övergångsbestämmelse. Syftet med förslaget var att frånta elnätsföretagen rätten att utnyttja underintäkter från RP1. Bolaget och övriga elnätsbranschen protesterade kraftigt mot detta i sina remissvar medan andra remissinstanser var mer positiva. Remisstiden har nu gått ut och regeringen avser att överlämna en lagrådsremiss till lagrådet med förhoppning att övergångsbestämmelsen till ellagen kan antas till den 1 mars 2020.

För att undvika ytterligare rättsprocesser har diskussioner förts mellan branschen, via Energiföretagen Sverige, och regeringen, via Infrastrukturdepartementet, vilket har utmynnat i nedanstående kompromissförslag.

Förslaget syftar till att skapa incitament för reinvesteringar och de ingående parametrarna är att:

- Elnätsföretagen ska reinvestera i befintligt nät med belopp som överstiger 1,0 % av värdet på ingående kapitalbas. För Bolaget innebär detta en nivå överstigande 120 mkr.
- Anslutningsintäkter ska dras bort från beloppet. För Bolaget uppgår dessa till cirka 60 mkr.
- bolagen får öka periodens intäktsram med 75% av överskjutande belopp.

Förenklat innebär detta att för varje krona Bolaget bygger kapitalbas utöver 180mkr årligen så ökar respektive reglerperiods intäktsram med 75 öre.

Dennis Ossman / Per Lindmark / Christer Häggberg

Diariennr 20-2016-0005

Elnätsföretagens motprestation ska vara att inte driva någon rättsprocess avseende den i laga kraftvunnen dom fastställda rätten att nyttja underintäkter från RP1. Övriga rättsprocesser, exempelvis överklagande av beslutade intäktsramar för RP3 berörs inte av ovan beskrivna kompromissförslag.

I informationsärendet till styrelsen 2019-10-04 kommunicerades att förslaget skulle höja Bolagets intäktsram med 200-600mkr och ev. gälla två perioder. I liggande förslag är det fastställt att det ska gälla två perioder och förslaget ökar Bolagets ramar med i storleksordningen 750 mkr för RP3 och 350 mkr för RP4.

Risker i den formella hanteringen

Den formella hanteringen för att få denna överenskommelse på plats är något snårig med sannolikt dubbla lagändringar inklusive tillhörande avsiktsförklaringar. Slutgiltig lagändring är som tidigast på plats under senhösten 2020. Dock är det mer sannolikt att det sker under våren 2021. Risk föreligger också att riksdagens inte röstar igenom lagförslaget men enligt Bolagets och Energiföretagens bedömning finns det ingen "point-of-no-return" där elnätsföretagen mister möjligheten till antingen regeringens kompromissförslag eller annan rättsprocess.

Konsekvenser vid införandet av regeringens kompromissförslag

Nedan presenteras fyra olika scenarier för Bolaget. Scenario 0 visar nyckeltalen för kommande tre reglerperioder utan ett infört kompromissförslag och även utan eventuella underintäkter från RP1. Därpå följande tre scenarier utgår från regeringens kompromissförslag med tre olika investeringsnivåer. För RP3, 4 och 5 har WACC ansatts till 2,16 % och COP för samtliga investeringar har satts till 1,0. Kapitalbasen har indexerats med 2% årligen och påverkbara kostnader har tagits ur affärsplan och längre fram estimerats. I bilaga 1 finns diagram för respektive scenario där data och trender kan utläsas per år.

Scenario 0 – Förkastande av förslaget, investeringar enligt affärsplan

I nedan tabell redovisas nyckeltal som medeltal per år under respektive regelperiod

År	2020-2023	2024-2027	2028-2031
Investering	296	276	298
Möjligt resultat	279	201	228
OP Kassaflöde	137	108	139
Rt	9%	6%	6%
Intäkter	1 114	1 090	1 152

Som tidigare kommunicerats så innebär detta scenario att Bolaget står inför lägre resultat redan vid RP4 och att priserna behöver justeras neråt med i storleksordningen 10%. Oaktat i ovan tabell är de ev. underintäkter från RP1 som kan tillfalla Bolaget antingen via höjd intäktsram eller via civilrättslig process (mer om detta nedan).

Scenario 1 – Investeringar enligt affärsplan

I nedan tabell redovisas nyckeltal som medeltal per år under respektive regelperiod

År	2020-2023	2024-2027	2028-2031
Investering	296	276	298
Möjligt resultat	464	292	228
OP Kassaflöde	321	199	139
Möjligt Rt	15%	8%	6%
Möjliga intäkter	1 299	1 181	1 152
-varav förslagets bidrag	184	91	

I detta scenario får regerings förslag genomslag och ökar Bolagets intäktsramar enligt sista raden i tabellen. Detta innebär att Bolagets möjliga resultat och R(t) är högre än scenario 0 även för RP4 för att sedan falla nästföljande period.

Scenario 2 – Investeringsökningar

I nedan scenario ökar GENAB investeringarna med 100 mkr årligen under åren 2021-2027, dvs totalt 700mkr.

I nedan tabell redovisas nyckeltal som medeltal per år under respektive regelperiod

År	2020-2023	2024-2027	2028-2031
Investering	371	376	298
Möjligt resultat	522	379	246
OP Kassaflöde	308	201	180
Möjligt Rt	16%	10%	6%
Möjliga Intäkter	1 360	1 283	1 193
-varav förslagets bidrag	240	166	

Detta scenario ger möjlighet att bibehålla dagens avkastningsnivå under RP3 respektive RP4. En ökad investeringsnivå enligt detta scenario ger Bolaget bättre förutsättningar inför 2030-talet då Bolagets investeringar förväntas öka ytterligare. R(t) kommer dock sjunka då Bolagets balansomslutning ökar kraftigt.

Dennis Ossman / Per Lindmark / Christer Häggberg

Diariennr 20-2016-0005

Scenario 3 – Investeringsminskningar

I nedan scenario minskar GENAB investeringarna med 100 mkr årligen under åren 2021-2027, dvs totalt 700mkr.

I nedan tabell redovisas nyckeltal som medeltal per år under respektive regelperiod

År	2020-2023	2024-2027	2028-2031
Investering	221	176	298
Möjligt resultat	423	245	254
OP Kassaflöde	352	237	145
Möjligt Rt	14%	8%	8%
Möjliga Intäkter	1 236	1 104	1 143
-varav förslagets bidrag	128	17	

Detta scenario visar att det är möjligt att sänka Bolagets investeringar den närmaste tiden och ändå upprätthålla gott resultat. Nyckeltalen för perioden RP5 är bättre än tidigare scenariot beroende på att kostnaderna för avskrivningarna är lägre och att balansomslutningen inte ökat i samma takt. Dock finns stora risker med detta scenario. Bolagets intäktsmöjligheter under 2030-talet och framåt kommer att minska snabbt då reglermodellen bygger på kontinuerliga reinvesteringar i gamla anläggningar. Att minska investeringarna i den omfattning som scenariot utgår från innebär också att Bolaget inte heller kan genomföra alla nödvändiga investeringar för att långsiktigt leverera ekonomiskt resultat och upprätthålla god leverans- och personsäkerhet.

Sammanfattning av beskrivna scenarier

Regeringens kompromissförslag innebär att Bolagets R(t) och resultat når önskade nivåer till och med RP 4. Bolaget får även tid och ekonomisk möjlighet att genomföra stora investeringar för att rusta Bolaget för 2030-talet. Vid förändrade investeringsnivåer så förbättras kassaflödet men ökningsscenarioet visar sig mest gynnsamt vid 2031 års utgång, vilket ökar Bolagets manöverutrymme under 2030-talet.

På lång sikt möjliggör kompromissförslaget att hålla nivån på resultatet för Bolaget i spannet 200-300mkr årligen vilket får anses bra. Däremot kommer Bolagets R(t) att sjunka över tid på grund av Bolagets höga investeringsnivåer.

Differensen mellan Bolagets bokföringsmässiga avskrivningstider (cirka 33år i genomsnitt) och de reglermässiga avskrivningstiderna (cirka 50 år i genomsnitt inklusive "svans") gör att höga investeringsnivåer belastar resultaträkningen mer i närtid men får ett stort positivt genomslag på lång sikt.

I och med att kommande två perioders intäktsramar påverkas i mycket hög omfattning av investeringarna under samma period så blir det mycket viktigt att noga följa dessa under perioderna. Prisjusteringar i slutet av respektive period bör

Dennis Ossman / Per Lindmark / Christer
Häggberg

Diariennr 20-2016-0005

göras med en större marginal mot prognostiserad intäktsram då förseningar i ett projekt sista året i perioden kan få stor inverkan på ramen.

Konsekvenser vid förkastande av förslaget

Bolaget kan välja att inte ställa sig bakom förslaget och det är oklart hur branschföreningen och regeringen väljer att gå vidare, risk finns att förslaget faller helt trots ett i övrigt stort stöd från övriga medlemsföretag. Bolaget bör i detta fall således noga överväga sin argumentation både gentemot branschen och media. I det fall regeringens kompromissförslag faller kommer något av nedan alternativ att inträffa.

Alternativ 1 - Ny lag

Regeringen kommer sannolikt gå vidare med sitt lagförslag, vilket kan beslutas av riksdagen i mars 2020. Därefter kan elnätsföretagen välja att föra en skadeståndstalan mot staten i civil domstol och då få justitiekanslern som motpart. Sannolikt görs detta i en så kallad grupptalan, som prövas i tingsrätt som första instans. På grund av de stora värden som står på spel kommer tingsrättens dom att överklagas oavsett utgången i målet. Vid slutgiltig framgång för branschen ska även fastställas vilken skada elnätsföretagen har lidit, det vill säga att det inte är självklart att det är just drygt 1 500mkr som tillfaller Bolaget. Skadeståndet betalas ur statskassan.

Alternativ 2 – Gällande domslut

I det fall regering drar tillbaka sitt lagförslag alternativt om riksdagen inte röstar igenom propositionen så gäller Kammarrättens dom. I detta fall ökar Bolagets intäktsram för RP3 med drygt 1 500mkr. Kammarrätten skriver inget i sitt domslut om huruvida ett restbelopp från RP1 får nyttjas även under RP4 varför det får bedömas som högst osäkert om Ei skulle godkänna ett sådant förfarande med annat än att det skulle föreligga en laga kraftvunnen dom härom. Underintäkter från RP1 får tas ut genom höjningar av elnätsavgifterna.

Rekommendationer

Givet ovan och med alternativen vägda mot varandra rekommenderar vi att Bolaget ställer sig bakom regeringens kompromissförslag. Vidare bör Bolagets styrelse ge VD i uppdrag att fördjupa analyserna av kompromissförslaget och att utarbeta eventuella förslag på förändringar av investeringsnivåer för de kommande reglerperioderna. Ett sådant förslag bör även belysa övriga aspekter gentemot Bolagets strategier samt påverkan på Bolagets organisation och behov av såväl kompetens som resurser.

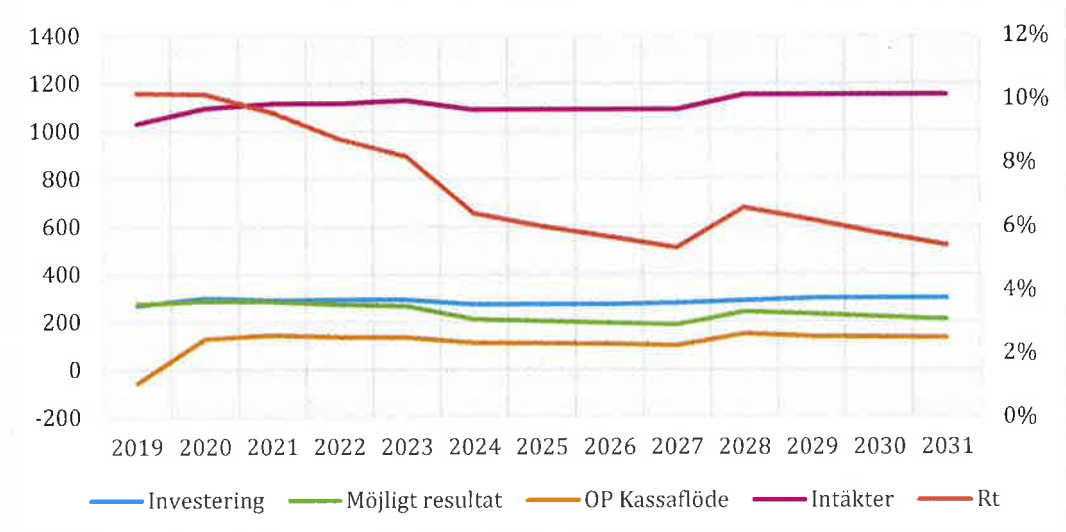
Göteborg som ovan

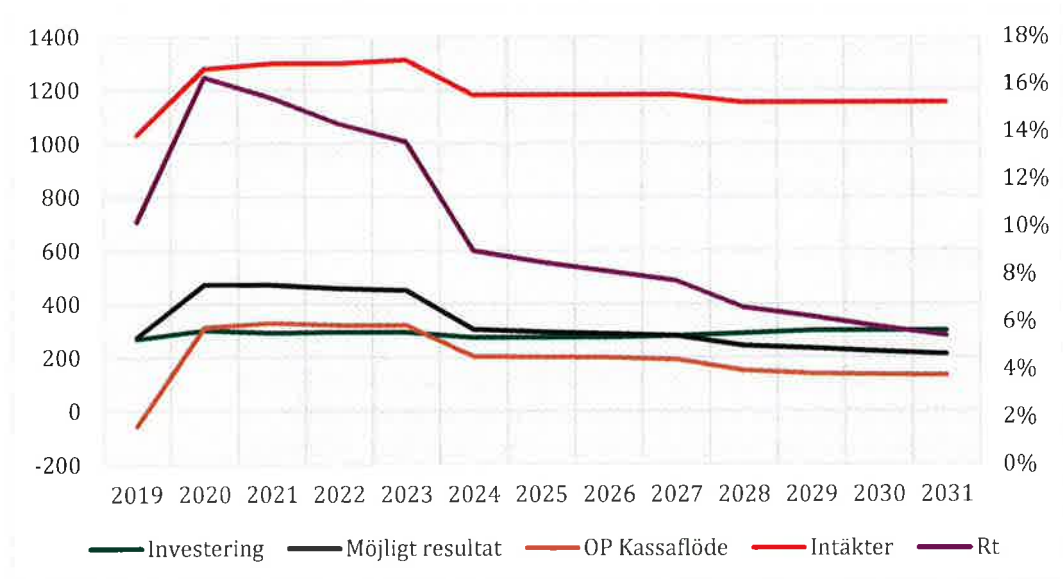
Lars Edström

Bilaga 1 – Diagram

Scenario 0 – Förkastande av förslaget, investeringar enligt affärsplan

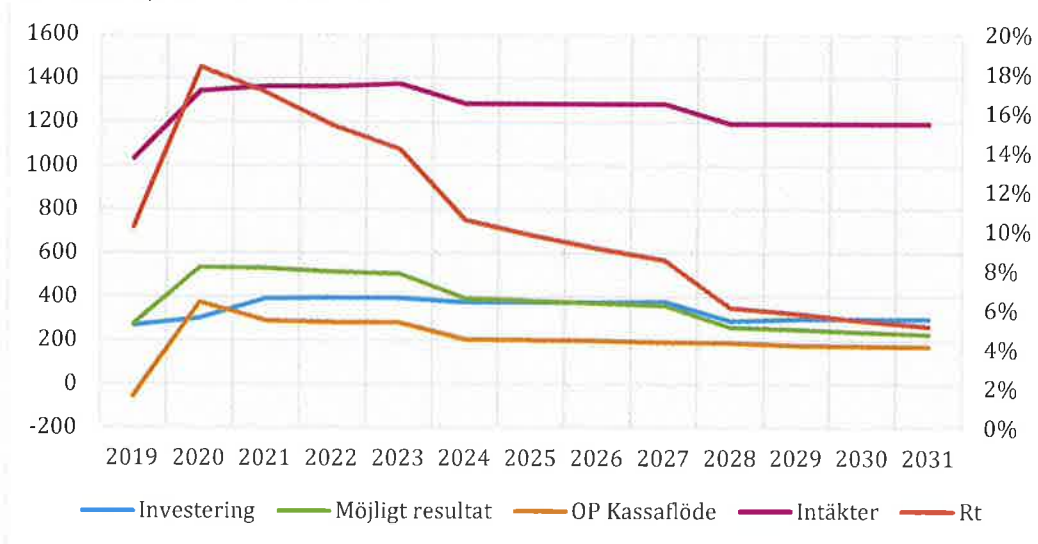

Scenario 1 – Investeringar enligt affärsplan

Scenario 2 – Investeringsökningar

I nedan scenario ökar GENAB investeringarna med 100 mkr årligen under åren 2021-2027, dvs totalt 700mkr.

Scenario 3 – Investeringsminskningar

I nedan scenario minskar GENAB investeringarna med 100 mkr årligen under åren 2021-2027, dvs totalt 700mkr.

